

Finanskomiteen
Stortinget
0026 OsloVår ref.:
JSHDato:
19. mai 2022

Endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 95 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Vi viser til finanskomiteens høring «forslag til endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger» med referanse Prop. 114 LS (2021-2022). Her følger Teknas innspill.

Tekna mener de foreslåtte endringene for reglene for arbeidsavklaringspenger er et viktig steg i riktig retning. Tekna vurderer likevel at foreslåtte endringer ikke går langt nok for å sikre at brukere på arbeidsavklaringspenger (AAP) i størst mulig grad forblir i eller kommer inn på arbeidsmarkedet.

Brukere av AAP utgjør en stor ressurs for samfunnet og regelverket bør utformes på en måte som i størst mulig grad gjør det mulig for den enkelte bruker å realisere og anvende sin kompetanse og ressurser i det ordinære arbeidsmarkedet.

Tekna mener vi må stole på fagkompetansen i NAV og ha et regelverk som tillater saksbehandlere å bruke sine beste faglige vurderinger, uten at et unødvendig byråkratisk regelverk skal komme i veien for dette. Det er viktig å unngå å legge en for stor belastning på brukeren av AAP og skape usikkerhet for vedkommende, da dette kan ha negativ effekt for brukerens helse og sjans for å komme inn i eller tilbake i arbeidslivet.

Tekna har følgende kommentarer til høringen.

Ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP) er en viktig ordning for mennesker med et komplekst utfordrings- og sykdomsbilde og som står utenfor arbeidslivet. Deltakelse i arbeidslivet er viktig for den enkelte og for samfunnet. Hovedformålet med AAP er å avklare brukerens muligheter for videre tilknytning til arbeidslivet.

For å lykkes med en slik avklaring kreves det økonomisk trygghet og forutsigbarhet rundt ordningen slik at brukeren kan unngå unødvendig engstelse og usikkerhet rundt egen situasjon. Fokuset må være på å gjennomføre en god arbeidsevnevurdering for muligheten til å komme tilbake til arbeidslivet.

Om NAV vurderer AAP som den mest hensiktsmessige ordningen for bruker, vil en karenperiode slik lovverket legger til rette for i dag, komme i veien for faglige vurderinger og hindre et videre avklaringsløp for brukeren.

Selv om det for mange brukere av AAP er tilstrekkelig med et treårig løp for å gjennomføre en arbeidsevnevurdering, gjelder ikke det for samtlige brukere. Om NAV vurderer at brukeren har utsikter for å komme inn i arbeidslivet ved en forlengelse av ordinær stønadperiode, vil en tidsbegrensning på tre år komme i veien for brukeren og samfunnet sitt beste.

Tekna er derfor positive til regjeringens forslag om å fjerne karenperioden på 52 uker.

Tekna er positiv til å innføre et unntak som åpner for å utvide AAP-løpet på inntil to år der NAV vurderer at AAP-brukere sannsynligvis vil kunne oppnå en arbeidsevne på mer enn 50 prosent i løpet av ett til to år.

Tekna vurderer at det ikke er hensiktsmessig at brukeren skal behandles som førstegangssøker ved vurdering om forlengelse av et eksisterende AAP-løp. Det krever en omfattende søknadsprosess å bli tatt inn i AAP-ordningen.

Den løpende vurderingen med tilhørende dokumentasjon burde være tilstrekkelig for NAV til å fatte vedtak om videre AAP-løp er hensiktsmessig. Saksbehandleren i NAV sitter på den faglige kompetansen og kjennskap til brukeren og bør derfor kunne vurdere en forlengelse av et AAP-løp. Dette vil gi saksbehandler forutsigbarhet til å planlegge et tilbakeføringsløp og aktivitetsplan som strekker seg utover tre år dersom det kan føre brukeren tilbake i arbeid. Det å behandle brukeren som førstegangssøker vil legge en unødvendig stor belastning og usikkerhet for brukeren. Fokuset må være på å gjennomføre en reell arbeidsevnevurdering.

Tekna vurderer at det ikke er hensiktsmessig at brukeren skal behandles som førstegangssøker ved vurdering om forlengelse av et eksisterende AAP-løp. Tekna mener at en forenklet søknadsprosess bør være tilstrekkelig.

Tekna ønsker velkommen en evaluering av Arbeids- og velferdsetatens arbeidsrettede oppfølging av mottakere av arbeidsavklaringspenger, herunder i lys av regelverksendringene som ble gjennomført i 2018.

Tekna er positiv til at det foreslås å etablere en overgangsordning for å sikre at mottakere av arbeidsavklaringspenger som har en stønadperiode som løper ut 30. juni 2022 ikke blir stående uten ytelse frem til videre rett til arbeidsavklaringspenger har blitt vurdert.

Forslaget stiller krav om at bruker aktivt har bidratt til avklaringen i de foregående årene for å kunne innvilges en ny periode med stønad. I praksis vil brukers medvirkning være nært knyttet til NAV-veileders oppfølging og veiledning. Tekna anbefaler at det i samme vurderingen må gjøres en gjennomgang og vurdering av i hvilken grad NAV har bidratt til prosessen, gjennom tilstrekkelig stabilitet i oppfølgingen og veiledning av bruker. En slik vurdering vil skape en felles forståelse av situasjonen og skape et godt grunnlag for videre samarbeid i avklaringsprosessen.

Tekna etterlyser en bedre balanse i ansvarsforholdet mellom brukeren og NAV enn det forslaget legger til grunn.